GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^{ER} 287.

Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

ŚRODA DNIA 23 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na O° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosfi	UWAGI.
22.	7	27 4, 453	— 2. 0	— 7 0	wschodni słaby	Pochmurno	
	12	„ 3, 814	† 2. 9	— 4,3	„ „	„ „	śnieg.
	3	„ 3, 588	† 1. 2	— 3,5	„ „	„ „	„
	9	„ 3, 300	† 0. 2	— 4,0	„ „	„ „	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Kraków. —

Senat Rządzący &c.

Odezwą JW. Lorenz, radzcy gubernialnego, rezydenta i konsula Jlnego N. Cesarza Austryi zawiadomiony, iż w skutek rozkazu własnoręcznem pismem wspomnionego N. Monarchy z d. 11 b. m. i r. wydanego; istniejący między Galicyą a Rzeczą-pospolitą krakowską kordon zdrowia ma bydź zniesiony, a następnie iż służba pograniczna znowu iak przedtem iedynie na dopełnieniu przepisów celnych i policyynych ograniczoną będzie, co po wydaniu stosownych władzom ces. austryackim rozporządzeń w krótce ma nastąpić; pośpiesza Senat z udzieleniem mieszkańcom W. M. Krakowa i jego okręgu tey pożądaney wiadomości.

W Krakowie dnia 21 Listopada 1831 r.

Prezyduiący *Soczyński.*

Za Sekretarza Jlnego Senatu
Maiewski S. D. G. Sen.

Warszawa 18 Listopada.

Dyrekcya Głowna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Powziąwszy wiadomość, iż Listy Zastawne i Kupony zaopatrzone wyciśniętym nad nich wyrazem *duplicat lub triplicat* doznaią trudności w kursie, zapewnie przez niezrozumienie przepisow prawa o Towarzystwie Kredytowem Ziemskim; Dyrekcya Głòwna sądzi być swoim obowiązkiem obiaśnić Interessentów, ktòrych to dotyczeć może, iz podług art. 123 Prawa Seymowego Listy Zastawne duplikaty i triplikaty wydaią się w mieysce Listów Zastawnych uszkodzonych lub z iakiekolwiek powodu do zamiany poddanych i inż przez Dyrekcyą Głòwną umorzonych, niemniey podług art. 124 w mieysce Listów Zastawnych spalonych, zniszczonych lub skradzionych, względem ktòrych obwieszczenia dopełniono a nikt sie z prawami swemi do Dyrekcyi Głòwney nie zgłosił. Każdy zatem wydany duplikat lub triplikat iest Listem Za-

stawnym tak dobrym iak pierwiastkowy ma to samo bezpieczeństwo hipoteczne, przynosi procent prawem oznaczony i ieżeli iest koloru białego a nie żółtego, podanym być może do losowania i niezawodnie do niego należeć będzie, czyli raczey obiaśniaiąc rzecz krócey, między Listami duplikatami a triplikatami a Listami pierwotnie wydanemi żadna nie zachodzi różnica.

W Warszawie d. 15 Listopada 1831 r.

Prezes *Cieszkowski.*

Pisarz *Drewnoski.*

Rząd tymczasowy wyznaczył do dalszey decyzyi Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla odpowiednie pensye emerytalne dla wdów pozostałych po woyskowych, którzy dochowuiąc wierności Monarsze, polegli w dniu 29 listopada z. r.

Celem udowodnienia strat poniesionych przez właścicieli ziemskich przez ostatnie wypadki woienne, rząd ustanowi właściwą kommissyą, którey udzielone będą przepisy postępowania w tey mierze.

W tych dniach przybyli do Warszawy: jenerałowie woysk cesarsko-rossyyskich: xiąże Galiczyn i Szyming z Kalisza, a pułkownik adjutant Filipeus z Petersburga.

Wyiechali zaś: jenerałowie Byström do Rygi, xiąże Szachowski i Nabotow do St. Petersburga.

W tych dniach ma wyyść postanowienie Rządu Tymczasowego, oznaczaiące sposob poboru i wysokość opłaty podatku konsumpcyynego w całym kraiu na rok następuiący 1832.

Radca Stanu Mateusz Lubowidzki ma obiąć Jeneralną Dyrekcyą przemysłu i kunsztów w Kommissy Rządowey Spraw Wewnętrznych Policyi.

Zapewniaią listy z miast handlowych, że Anglicy maią zakupić bardzo znaczną ilość wszelkiego zboża.

Wczorayszy Kuryer Warszawski donosi: onegday i wczoray znowu cholery napastowała kilkanaście osób w Warszawie, i to tak gwałtownie, że gdzie nie było nayśpiesznieyszey rady i pomocy lekarskiey, w kilkanaście a naydłużey 24 godzin wydarła życie. W dzisieyszey porze, zaziębienie żołądka natychmiast może sprowadzić tę ch robę.

Według kursu wczoray ogłoszonego, dukaty holen: nowe przedaią po zł. 19 gr. 24, kupuią po zł. 19 gr. 20. Frydrychsdory pruskie przedaią po zł. 34 gr. 7 i poł, kupuią po zł. 34 gr. 3. Assygnaty rossyyskie przedaią po zł. 179, kupuią po 178 i pół. Listy zastawne przedaią po zł. 89, kupuią po 88 i poł.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Genewa 10 *Listopada.* — Lubo iuż wiadome są szczegóły o zamordowaniu prezydenta Grecyi hr. Capodistrias, nie od rzeczy iednak będzie przytoczyć ieszcze następuiące: "Umarł w 55 roku życia mąż, który nazwany bydź powinien aniołem stróżem Grecyi i należy bezwątpienia do naywiększych mężów swego czasu. Poległ na poświęconey ziemi przed drzwiami kościoła, do którego dnia 20 stycznia 1828 r. zaraz po przybyciu do Grecyi wszedł. Naówczas przyięty był przy uroczystem *Te Deum* z świeżemi laurami. Szczera miłość, zaufanie i wdzięczność ludu nie potrafiły go uratować od wściekłości uprzywileiowaney klassy ludzi, kapitanów i kleftow. Doścignęła go ich zemsta na wzór iadowitego zwierza. Niektorzy ganili rządy Capodistriasa, ale niepotrafiono nic zarzucić osobistemu iego charakterowi, bo był czysty, szlachetny, bezinteressowny i staraiący się o swobody i szczęście kraiu swoiego. Jemu poświęcił całe swe życie, zdrowie i spokoyność, równie iak cały swóy maiątek. Od r.

1821 niemyślał o niczem, iak tylko o oswobodzeniu Grecyi. Dawniey ieszcze złożył świetny urząd w Rossyi, ponieważ niezgadzał się z iego względem Grecyi myślami, a późniey, chociaż przy słabości zdrowia, wyrzekł się spokoynego mieszkania w Genewie. Nic nie potrafiło go wstrzymać od udania się z iedney do 2giey stolicy Europy, do Berlina, Petersburga, Londynu i Paryża. Za przybyciem do Grecyi nie lękał się żadney pracy we dnie i w nocy, żadnych udręczeń i nieprzyiaźni, bo przekonany był, że tylko przez dyplomatyczne stosunki z wielkiemi dworami europeyskiemi, iako rodowity Grek, potrafi zrządzić i zapewnić polityczne odrodzenie Grecyi. Celem iego było uporządkować i utrzymać kray, póki wysokie mocarstwa iego przyszłości nie oznaczą. Arcy zręcznie zatrudnił się rozwiązaniem tego pytania i prawie nadludzką siłą przezwyciężył nieprzyiacielskie usiłowania kleftów i zagranicznych awanturników, gdy go skrycie zabóycze ręce zgładziły. Zaprzekzyć nie można, że śmierć iego zwróci nagle Grecyą do dawney anarchii i barbarzyńskiey surowości; stronnictwo powstanie przeciw stronnictwu, a biadny, waleczny i opuszczony lud nadaremnie walczyć będzie przeciw kleftom i kapitanom. Czuie on mocno co stracił w Capodistriasie. Dla tego też żałoba po iego śmierci i wściekłość przeciw mordercom nie znaią granic. Wszystko iest pod bronią. Lecz trudno, aby uniknieno krwawych scen, prześladowania rodzin, rabunku i woyny domowey. Postanowiono wprawdzie tymczasowy rząd, w którym zasiadaią Kolokotroni i Koletti, a prezesem iego iest młodszy brat zabitego; lecz temu rządowi brakuie duszy, powagi i stałego ramienia.„

ROZMAITOŚCI

Mole są przyczy różnych chorób.
(Dokończenie.)

Dalszym dowodem, że mole zrządziły ludziom nayokropnieysze cierpienia, a nawet śmierć samą, są następuiące dwa przykłady: Dr. Mead opisuie smutny los szlachcica francuzkiego, z którego oczu, nosa, ust i kanału urynowego wyłaziły dniem i nocą małe czerwone zwierzątka, przez co okropnych i nader dolegliwych bolów stały się przyczyną, a nareszcie śmierć samą sprawiły. Raport mówi, że zwierzątka te powstały z zepsutey krwi jego, lecz był to tylko domysł opieraiący się na czerwonym kolorze. Ale zważywszy wielkość i kolor tych zwierząt, lub mieysca zkąd wychodziły, utrzymywać należy, iż to są nie tak poczwarki innych zwierząt, iako raczey właściwe mole, z których niektóre szczególniey *Acarus autumnalis* świetnego czerwonego są koloru.

O drugim i bardzo podobnym przypadku wspomina Mouffet, mówiąc o Lady Peuruddock, po którey wszystkich częściach ciała, po głowie, oczach, nosie, ustach, dziąsłach, podeszwach i t. p. łaziły w ogromney ilości mole, dniem i nocą, aż nareszcie nieszczęśliwa, pomimo wszelkich środków lekarskich, i doznawszy wielkich męczarni, kiedy iey ciało prawie zupełnie zwierzątka te pożarły, przez śmierć od tego okropnego stanu uwolnioną została. Mouffet przypisuie iey chorobę molowi świerzbowemu, *Acarus scabiei*, ale z symptomów i rezultatu zdaie się, iż to były zupełnie inne i straszliwe owady. Wnioskuie on, że owad ten powstał w tym przypadku ze zbytecznego picia mleka koziego.

Podobną zupełnie do obudwóch tym chorób widział francuski naturalista Bary de Saint Vincent. Kobieta iedna, około 40 lat mieć

mogąca, po 20letnim leczeniu się, powierzyła w końcu zdrowie swoie pewnemu praktykantowi, który przyrzekł iey, przez środki wzbudzaiące womity, takowe przywrócić. Jakoż po użyciu ich czuła się znacznie zdrowszą zarazem iednak całe ciało niezmiernie ią swierzbić zaczęło. Lecz iak wielkie było iey zadziwienie, kiedy ze każdem podrapaniem się, uyrzała tysiące małych brunatnych zwierząt z ciała wychodzące. Polepszenie się więc stanu zdowia tey nieszczęśliwey było nic trwałe; wkrotce bowiem potem umarła w skutku rozlania się po całem ciele molów.

Przekonywaiący dowód.

W Pewnem towarzystwie prywatnem mówiono raz o okrągłości ziemi. Pani domu, ktorey przytaczane na to dowody zdawały się być osobliwszemi, sądząc, że z niey sobie żartuią, eświadczyła, iż temu wcale nie wierzy. Jey mąż, prostych obyczaiów człowiek, chciał ią przekonać i rzekł z nauczaiącą miną: "Możesz temu wierzyć, moia kochana, że ziemia iest ogrągła: bo kiedy przed 3ma laty iechałem do Paryża, często przyszło mi na dół się spuszczać.„

Im bardziey zapędzamy się na południe, tem więcey pomnaża się przesada w obrazowey mowie życia zwyczaynego. Polak chcąc wyrazić się że przemógł, powiada: Zmokłem do koszuli. Niemiec mówi: *nass bis auf di Haut* (aż do skóry). Francuz daley się zapędza i powiada, że przemógł *jusqu' aux os* (aż do kości). Hiszpan wszystkich przechodzi, utrzymuie bowiem, że iest *majado nacta los tuetanos* (przemokłem aż do szpika w kościach).

W Kantonie w Chinach liczą nie mniey nie więcey, tylko 50,000 szewców.

Dnia 21 i 22 *Listopada* 1831 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	27	15	26	—	25	—	22	—
— Żyta	21	—	19	—	18	15	18	—
— Jęczmienia	18	—	16	—	15	—	14	—
— Grochu	21	—	20	—	19	15	18	—
— Owsa	10	—	9	24	9	18	9	15
— Jagieł	32	—	30	—	27	—	26	—
— Rzepaku	23	15	17	15	17	—	16	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 478 ciągnieniu dnia 23 Listopada 1831 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następujące:

— 48. 71. 29. 34. 52. —

Przyszłe 479 Ciągnienie przypada dnia 30 Listopada 1831 r.